

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gl. 50 kr., za pol leta 1 gl. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravníštvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Tridesetletnica „Slov. Gospodarja“.

Dvigni se, oj slovenska domovina! Ozri se nazaj! Tridesetletno delovanje svojih sinov na slovenskem spodnjem Štajarju poglej za seboj! Ah, bilo je težavno delovanje! Stari možje, narodne korenine, se komaj spominjajo

Dr. Ulaga.

Dr. Prelog.

Dr. Gregorčec.

onih tužnih, žalostnih časov. Naš jezik, naša narodna prava, so povsod z nogami teptali. Pravice za poštenega Slovenca nikjer ni bilo. Zarija slovenskega naroda, ki je tako

divno zažarila leta 1848. — nas na spodnjem Štajarju niti obsijala ni. Bili smo tujei na svoji lastni zemlji. Solzilo je marsikatero narodno oko in plakalo je marsikatero slovensko srce, a pomoči od nikoder, od nikoder ni bilo.

Takrat je praznoval najsijajnejše dneve pogubonosni liberalizem, ki je v Avstriji mogočno prodiral z dvojnimi načelom: pregnati krščanstvo in uničiti vse nenemške národe. Kakor od pekla nahujskani, besneli so njegovi pristaši proti sv. cerkvi, skovali so celo kopo njej sovražnih postav. Pa — dvojno nesrečna bila je oni čas slovenska domovina, v skrajni nevarnosti bila ji je namreč vera in národnost, dva stebra, na kojih slovenstvo sloni in brez kojih se pogrezne v pogubljenja propad. Takrat so pač veljale o Sloveniji besede pesnikove:

„Trnjev le tvoj venec je
In rod tvoj, rod mučenec je,
Sovražni svet te le prezira,
Prezira te in te zatira . . .“

Toda mili Oče nad oblaki tudi takrat ni zapustil našega naroda, ki je sicer mal po številu, a velik in bogat po dušnih zmoglostih. Probudila se je dolga vrsta zaslužnih mož, ki so pogumno, z mladeniškim plamenom in z junaškim ponosom, dvignili slovensko zastavo, na koji so se blestè lesketale besede: Vse za vero, dom, cesarja! Vnel se je boj proti krutim sovragom, ki traja še dandanes in ki bode — pomozí nam Bog! — slednjič končal s popolno slovensko zmago.

Kot posebno izdatno orožje v obrambo národnih svetinj namenili so se plemeniti rodoljubi onih dnij izdajati slovenski list, ki naj bi širil med slovensko ljudstvo na spodnjem Štajarskem blagodejno prosveto, užigal od deroče Mure tje do bistré Save iskri ogenj slovenske zavesti in krepostno branil cerkvene pravice. List, ki naj prevzame to sveto, za nas velepomembno nalogo, imenuje naj se (po nasvetu vrlega kmeta z Drvanje, Dominika Čolnika) »Slovenski Gospodar«.

To je torej porod, to uzrok in namen našega lista. Dne 16. januarja leta 1867. je izšla prva številka. Skromen bil je začetek, a vedno večji postajal je ugled »Gospodarjev« in njegov vpliv na narod je tolik, da ga mora zgodovina z vsem priznanjem in z neomejeno pohvalo zapisati v zlato knjigo.

Slava vrlim možem, ki so ta list ustanovili, podpirali, razširili in privedli do velike današnje veljave! Bila bi nam dolžnost, imenoma jih vse naštetí in dostojno proslaviti. A ker zaradi prevelike obilice to ni mogoče, spominjati se moramo danes, ob slovesni tridesetletnici vsaj tistih, ki imajo za list brez dvoma največ zaslug — njegovih odličnih, nesebičnih in za narod prezasluznih prvih treh urednikov. Njim zadoni po vsej domovini iz tisoč, tisoč src: Slava, slava!

Prvi »Gospodarjev« urednik je bil

Dr. Matija Prelog,

rojen v Hrastju blizu Ljutomera dne 27. oktobra 1813. Bil je izboren, obče čislán zdravnik v Mariboru. Njegovo rodoljubje bilo je občudovanja vredno. Za Slovence bilo mu je srce celo življenje v najiskrenejši ljubezni. Zlat značaj, ves vnet za národni napredek in národna prava. Z navdušenjem pravi v prvi številki: »Mi Slovenci smo bistré glave, a kaj nam pomaga naša bistrost, če je ne rabimo nam in deželi na korist«. Z ognjevitó zgovornostjo spodbuja potem Slovence, naj bodo vrli národnjaki. Ravno takrat so se imele vršiti volitve v deželni zbor, dne 21. jan. 1867. Dr. Prelog je navdušeno zaklical: »Ostanite stalni in glasujte povsod vsi, kakor en mož, za poslance, katere vam nasvetujemo. Bédimo složni in zmaga bo naša!« Bil je prerok — kajti vsi slovenski kandidati so bili izvoljeni.

Dr. Prelog uredoval je list do leta 1871. meseca majnika. Njegova pisava bila je krepka, odločna, poljudna in prikupna. Posebno je gledal, da se med národom ohrani sloga in edinost. Zato je vedno pazil, da njegov list le zida, nikdar pa ne ruši. O da bi ga v tem oziru posnemali vsi slovenski uredniki!

Umril je dne 27. januarja leta 1872. Na mariborskem pokopališču mirujejo njegovi zemeljski ostanki, priprost spomenik jih krije — a trajen in najlepši je pa spomenik, ki si ga je sam postavil v hvaležnih srcih slovenskega naroda.

Dr. Jožef Ulaga.

Malo štejemo mož, ki bi bili za versko in národno probujenje štajarskih Slovencev toliko storili, kakor pokojni g. dr. Jožef Ulaga. Zato radi pritrjujemo duhovitemu dopisniku »Slovenčevemu«, ki je poročilo o pogrebu Ulaginem meseca oktobra 1881 završil s temi-le besedami: »Ozrlí smo se še enkrat proti grobu, kjer zdaj počiva mož železne volje in redkega značaja, iskren domoljub, nevstrašljiv zagovornik in branitelj pravic slovenskega naroda, izgleden dušni pastir, dika duhovnikov lavantinske škofije in vreden naslednik nepozabljivega Rozmana.«

Današnji praznični list hoče z besedo in podobo pripomoči, da se uresniči še prerokovanje »Slovenčevu«: »Ulagin slavní spomin bode živel, dokler živi narod slovenski!« — Stekel si je rajni dr. Ulaga nevenljivih zaslug kot veroučitelj na gimnaziji v Celju, kot profesor bogoslovja v Mariboru, kot nadžupnik in dekan v Konjicah, a najtrajnejši spomin med Slovenci mu zagotavlja pomenljiva služba urednika »Slov. Gospodarja«.

V Mariboru se je viharnega leta 1870. v obrambo starega reda ustanovilo »katol. konservativno društvo«. Predsednik mu je bil Ferdinand grof Brandis, duša pa g. dr. Ulaga, društveni perovodja. Leto poznej se je pa ustanovilo »katol. tiskovno društvo«. Tudi temu je bil g. dr. Ulaga perovodja in oživitelj. To društvo je kupilo — po nasvetu g. dr. Ulaga — takrat še mladega »Slov. Gospodarja« od dr. Matije Preloga. Bilo je dogovorjeno, da ostane dr. Prelog odgovorni urednik, a g. dr. Ulaga bode list spisoval po načelih »katoliškega tiskov. društva«. Pa le prehitro se je pokazalo, da taki »duvalizem« nič ne velja. Čujmo!

Ko so bili Pijemontezi dne 20. sept. 1870 vzeli papežu Piju IX. mesto Rim, so goreči katoličani po vsem svetu povzdigovali glas zoper takšen božji rop. Tudi »kat. konservativno društvo« mariborsko je sklenilo krepk ugovor proti oropanju sv. stolice. Vsled tega je pa več odličnih društvenikov izstopilo iz društva in je v »Slov. Narodu« izjavilo, da Slovenci ne smemo ugovarjati Lahom, da so vzeli Rim, češ, ker se tudi mi trudimo za zedinjeno Slovenijo! O logika, kje si takrat spavala!

Rajni g. dr. Ulaga napiše ognjevit članek, v katerem dokaže gorostasen razloček med Slovenci, ki se trudijo za zedinjeno Slovenijo pod žezlom slavne hiše Habsburške, in med Lahí, ki so s pomočjo sardinskega kralja Viktor-Emanuela in puntarja Garibaldija pregnali vse postavne vladarje na Laškem in so poslednjič s kruto silo vzeli sv. očetu dedščino sv. Petra in še sv. mesto Rim, da so si tako z mečem in ognjem zvarili zedinjeno Italijo.

Odpadniki »konservativnega društva« so bili pa blagega in vernega dr. Preloga toliko preplašili, da si tega spisa ni upal priobčiti v »Slov. Gospodarju«. Kaj stori pokojni g. dr. Ulaga? Se je mar udal? Če to misliš, tedaj nisi poznal rajnega g. dr. Ulaga! Kaj pa? Nemudoma spravi na noge odbor »katol. tiskovnega društva«, ki takoj odvzame dr. Prelogu uredniški posel ter ga iz-

roči dr. Jožefu Ulagi. Razkol med »starimi« in »mladimi« Slovenci je bil gotov. Naš »Slov. Gospodar« si je pa pri tem pridobil proste roke, s katerimi je odslej neusmiljeno pobijal načela piškavega liberalizma, naj jih je našel med Slovenci ali Nemci ali nemškutarji. Naš list je kmalu postal merodajno glasilo štajarskih Slovencev in pravi odsev Ulaginega čistega rodoljubja.

Ker si je pri vseh teh političnih borbah dr. Ulaga še v svoji profesorski službi nalagal od leta do leta več dela, bilo mu je skrbeti za drugačen delokrog, da mu duševne moči prehitro ne opešajo. Dne 7. febr. 1875 je dobil lepo nadžupnijo Konjice. Knezoškof Jakob Maksimilijan, ki so ga bili že 1863 imenovali konzistorijalnim svetovalcem, so ga sedaj postavili dekanom tej občirni dekanovini.

Tudi v Konjicah je imel pokojni dr. Ulaga mnogo skrbi, zlasti, ker si pri pičli profesorski plači onih dni (630 gld. na leto) ni bil nič zdatnega prihranil. Zdaj še le je prav živo čutil butare ubogega slovenskega gospodarja. Komaj si je gospodarstvo uredil, baš ga je Gospodar vseh gospodarjev poklical na plačilo. Po dvanedevni bolezni je umrl dne 4. oktobra 1881 v 56. letu svoje dōbe. Njegov grob pri Sv. Ani krije spomenik od belega marmorja, kakoršnega je bil par let poprej postavil na gomili svojih starišev pri Sv. Petru pod Sv. gorami. — Ravnokar zbira »križevska družba v Konjicah« glavnicu, da se založi večna sv. maša kot vedni spomin na nepozabljivega nadžupnika, g. dr. Jožefa Ulaga.

Dr. Lavoslav Gregorec.

Na prvi strani današnje številke vidite, dragi bralci, tudi podoba vlč. gospoda dr. L. Gregoreca, čegar ime je najtesneje sklenjeno z našim listom. Ker ta bivši urednik »Slov. Gospodarja« še živi in je toli skromen, da bi ga žalili, ko bi ga hvalili po zasluženju, zato zapišemo o njegovem življenju in delovanju samo nekaj priprostih vrstic.

Dr. Lavoslav Gregorec se je narodil dne 17. dec. 1839. leta v župniji Sv. Urbana pri Ptuj. Svoje gimnazijske in bogoslovske študije je izvrstno dovršil v Mariboru ter bil v mašnika posvečen dne 17. julija 1864. Tistega leta je prišel za kaplana dne 10. septembra v Zreče pri Konjicah, dne 2. maja 1865 v Marenberg, dne 1. maja 1866 pa k Sv. Rupertu v Slov. goricah, kjer je služboval do dne 30. septembra 1870.

Ker je bil že dne 12. marcija 1868 postal na graškem vseučilišču doktor sv. pisma, poklicali so ga v jeseni 1870. leta pokojni knezoškof Jakob Maksimilijan v Maribor, v bogoslovje za profesorja novega zakona, kjer je to službo vestno opravljal do konca februarja 1885. Kot profesor je bil jako 'blag in pri svojih slušateljih zelo priljubljen; saj pa je tudi večkrat zanimivo primerjal Kristusov čas s sedanjim časom.

V Mariboru pa ni samo svojih stanovskih dolžnostij natanko opravljal, ampak je svoje proste ure posvetil pisateljstvu in politiki. Spisal je več knjižic, med katerimi je najbolj znana »Mala apologetika«. Ko pa je koncem februarja 1875 dr. Jožef Ulaga šel za nadžupnika v Konjice, postal je g. dr. Gregorec urednik »Slov. Gospodarja«. Koliko je zanj storil in celo trpel, to je Slovencem širom naše domovine vse v živem spominu. Par let je bil tudi urednik lista »Südst. Post.«

Morda ni težavnejšega, pa tudi nehvaležnejšega posla, kakor je posel slov. urednika. Navoljil se je tega tudi g. dr. L. Gregorec, zlasti ga je potrla, ker je vsled obtožbe nekega nemškutarskega učitelja bil v ječo obsojen. Prosil je torej začetkom leta 1885. za župnijo Novo cerkev pri Celju ter jo tudi dobil in postal ob enem kanonik strassburški dne 16. marcija 1885. Tukaj

vneto skrbi za čast božjo, zveličanje duš in lepoto hiše božje, zato so ga mil. knezoškof imenovali lani administratorjem novocerkevške dekanije, letos dne 1. januarja dekanom in duhovnim svetovalcem.

Ali tudi kot župnik ni pozabil svojega milega naroda, in ta mu je izročil težavno državno poslanstvo. Ko je umrl leta 1888. župnik in državni poslanec Božidar Raič, izvolili so volilci ptujskega in ljutomerskega okraja dr. Gregoreca državnim poslancem, kar se je enaglasno zgodilo pred šestimi leti in se bo zgodilo tudi letos. Naj nam milostno nebo ohrani vlč. g. dr. Gregoreca, predsednika »Slovenskega društva«, zdravega in čvrstega, kakor je zdaj, še prav mnoga, mnoga leta v blagor sv. cerkve in naroda slovenskega!

„Katoliško tiskovno društvo“, lastnik „Slovenskega Gospodarja“.

Dne 12. aprila 1871 so ustanovili gospodje, ki so dobro poznali nevarnosti, ki žugajo naši veri in narodnosti, »Katol. tiskovno društvo v Mariboru«. Hoteli so v tem društvu zbirati dušne in materialne narodove moči, da se zopet rabijo narodu v prid, ljudstvo podučevati o svojih pravicah in dolžnostih po listih in drugih spisih, ter sposobne in nadarjene gospode vspodbujati na občekoristno delovanje. Pospeševati cerkvene, družabne in narodne koristi, je namen temu društvu.

V dosego tega namena je bilo društvu potrebno primerno glasilo. Zato se že v oklicu in razpisu ustanovnega zbora dne 6. februarja 1871 naglašajo, naj bi društvo pred vsem pridobilo že obstoječi politično-gospodarski list »Slovenski Gospodar«, ki se naj dobro uredovan po kolikor mogoče nizki ceni množestvilno med ljudstvom razširja. Zato se bere v društvenem zapisniku, da je odbor že v prvi seji dne 12. aprila 1871 sklenil, pogajati se takoj z g. dr. Prelogom o nakupu »Slov. Gospodarja«. V četrti odborovi seji pa dne 26. aprila 1871 sprejelo in potrdilo se je v načelu, kupiti »Slov. Gospodarja« pod pogoji, katere je stavil g. dr. Prelog. V isti odborovi seji spisala se je pogodba, po kateri je dobil g. dr. Prelog za list 1000 gld., in »Katol. tiskovno društvo« postalo lastnik »Slov. Gospodarja« z dnem 1. julija 1871.

Od te dobe je bilo »Katol. tiskovno društvu« za stran »Slov. Gospodarja« posebno dvojno na skrbi, namreč list bolj in bolj popolniti in ga po najnižji ceni med ljudstvom razširjati.

Da se prvo doseže, sklenilo se je v odborovi seji dne 2. decembra 1872, naj se »Slov. Gospodar« počeni od novega leta 1873 tiska na celi poli v novi in prijetnejši obliki. Vsled tega se je cena listu za vse prejemnike zvišala na 3 gld., le društveniki naj dobivajo list kakor poprej. Skrbelo pa je društvo tudi za spretne urednike, ki so v poljudni, a krepki besedi razpravljali časovna vprašanja in podučevali verno ljudstvo.

Vprašanje, kako znižati listu ceno, da se lažje razširja med ljudstvom, rodilo je misel, naj list izhaja samo trikrat na mesec, da časniški kolek odpade, in se letna naročnina zdatno zniža. Tako se je razpravljalo na tretjem obnem zboru dne 13. maja 1873 predlog g. Hermana: »Slov. Gospodar« naj izhaja odslej le trikrat na mesec, letna naročnina zniža se mu na 2 gld., preseli se v Gradec, a »Katol. tiskovno društvo« ostane tudi naprej lastnik lista. Ta predlog se je odklonil z obilno večino glasov, vsprejel pa nasprotni predlog g. predsednika Kosarja, dr. »Slov. Gospodar« ostane tudi za naprej tednik po ceni 3 gld. Isto vprašanje s pristavkom, naj četrti teden izhaja drug list, pretresalo se je tudi

v odborovi seji dne 2. oktobra 1891. Ali tudi odbor ni se mogel za to odločiti; znižal pa je v odborovi seji dne 2. novembra 1891 naročnino na 2:50 gld in obliko povečal, da je zdaj za eno stran več prostora kakor poprej.

Od dne do dne pridobiva si »Slov. Gospodar« novih prijateljev. Z veseljem biležimo, kar nam izkazujejo zapisniki, da naš list še ni nikdar štel toliko naročnikov kakor zdaj. Ali še vse lepših uspehov mu želimo.

Neizmernih zaslug si je pridobil tekom 30 let svojega obstanka za probujo naroda. Ne pretiramo, ako trdimo: Karkoli se je dobrega zasnovalo med našim ljudstvom, zmirom je pomagal, spodbujal, zagovarjal, branil ali bil celó začetnik »Slov. Gospodar«. Tako upamo in se trdno zanašamo, bode ostalo tudi v sedajnih nevarnih in težavnih časih. Vedno silneje stopa na dan tudi pri nas socijalno vprašanje. Ker pa je »Katol. tisk. društvu« namen, pospeševati tudi »družabne koristi«, naj nam bo v neizogibnem socijalnem boju, opiraje se na trdno podlago nespremenljivih in zveličavnih resnic sv. katoliške vere, vodnik in prvoboritelj »Slov. Gospodar«.

Tajnik.

Šestindvajseta obletnica „katol. političnega“ društva v Konjicah.

Lanska »srebrna obletnica« se nam je bila za več tednov zavlekla vsled sv. misijona, a letos smo pa obhajali obletnico baš zadnjo nedeljo meseca januarja, kakor je bilo to društvu pred 26 leti ustanovljeno. — Prvomestnik, vč. g. nadžupnik Jernej Voh, se je spomnil viharnih časov, v katerih je naše društvo stopilo na pozorišče. Na tem se je vedno častno borilo in se bo borilo za vero, dom, cesarja. S trikratnim krepkim živio-klicem na svetlega cesarja sklene nagovor ter podeli besedo našemu državnemu poslancu, g. profesorju Fr. Robiču.

Zborovalci, ki so bili lepo okinčano sobano napolnili, so z radostnim ploskanjem pozdravili našega vrliga g. kandidata. Ta začne po vrsti razlagati najvažnejše postave, katere je sklenil državni zbor v zadnjih 6 letih. Poročilo je trajalo celo uro. Pred vsem nam je pojasnjeval bodoči osebni ali personalni davek, ki utegne nekaj bremen odvzeti kmetom in obrtnikom ter jih naložiti kapitalistom. Nato nam je razložil postavo o pregledu zemljiškega katastra. Poslušalce je vidno zanimalo poročilo, posebno o novi domovinski postavi in njenih posledicah, kakor tudi mala postava o živinski soli. Poročilo o slovenski gimnaziji celjski, katero nam hočejo nemški nacionalci po vsej sili zadušiti, vzbudilo je veliko nevoljo nad onimi poslanci, ki so to zmešnjavo zakrivali. Zato se tudi nihče ni navduševal za »jugoslovanski klub«, ki nam bržčas nikoli ne bo toliko koristil, kolikor bivši Hohenwartov klub.

Ker se je volilcem zadovoljnost z našim dosedanjim državnim poslancem na licu brala, je g. prvomestnik prečital in utemeljil dve resoluciji. Prva izreka g. poslancu Robiču iskreno zahvalo za možato dosedanje zastopanje naših koristij in ga prosi, še za bodoče vsprejeti naš mandat; druga resolucija pa izreka priznanje vodstvu »Slov. društva« z nado, da bode kandidatom za bodoče volitve priporočevalo le takšne može, ki stojijo na stališču, označenem v zadnjem skupnem pastirskem listu avstrijskih škofov. — Obe resoluciji sta se vsprejeli soglasno.

Nato nastopi č. g. župnik Žičkar, deželni poslanec za brežiški okraj. Ta je pa z živimi bojami nam naslikal boj, katerega imajo naši poslanci v deželnem

zboru v Gradcu. Tudi je podal kratek obris krivih naukov socijalnih demokratov ter zbrane vspodbujal, da se gotovo udeležijo bodočih volitev za državni zbor. Končno je pojasnil način, po katerem se bode volilo v 5. kuriji.

Po predlogu g. dr. Rudolfa se je soglasno sklenilo, odposlati prošnjo do deželnega zbora, da našemu okraju polajša butaro, katero nam nalaga naša ozkotirna železnica. Doslej je naš okraj plačal že 20.000 gld. za odkup zemljišč za to železnico in nad 20.000 gld. obrestij za denar, ki se je v to železnico potepel, okraj je deželi še vedno 150.000 gld. dolžen, za katere mora 6.300 gld. na leto obresti plačevati. To je grozno!

Ker se je začelo že mračiti, so se ostale točke dnevnega reda ob kratkem zvršile. Po nasvetu č. g. Vida Janžekoviča, kaplana čadramskega, se je dosedanji društveni odbor po vskliku odobril še za 27. društveno leto. Naj shrani »Slov. Gospodar« v praznični obliki njihova imena, potem mu bomo pa tudi mi povedali, kako da smo se ga pri tem zborovanju spominjali. Prvomestnik ostane vč. g. Jernej Voh, nadžupnik in dekan, nja namestnik g. Janez Rudolf, kmet v Dobrnežu; tajnik č. g. Fric Kukovič, vikar konjiški; knjižničar g. dr. Ivan Rudolf, odvetnik v Konjicah; blagajnik č. g. Alojzij Šoba, kaplan konjiški; blagajnikov namestnik g. Franc Napotnik, kmet na Tepanjskem vrhu, odborniki: gg. Jakob Klinec z Brega; Jurij Šibanc iz Konjiške vasi in Jurij Potnik, župan pri Sv. Kunigundi na Pohorju; namestniki: gg. Jože Podkubovšek iz Žič, Franc Flis s Prihove, namesto rajnega Antona Kokolja pa vstopi Janez Bezget s Perovec.

Potem, ko je nekaj novih udov pristopilo društvu, da jih štejejo okoli 270, je g. prvomestnik nasvetoval sledečo resolucijo: »Društveni zapisniki pričujejo, da je naše društvo izreklo svoje priznanje »Slov. Gospodarju« že pred 25 leti, ko ga je uredoval še pokojni dr. Jože Ulaga, pa tudi pozneje, ko ga je uredoval državni poslanec g. dr. Lavoslav Gregorec, zato ono izreka zaslužno pohvalo tudi sedanjemu slavnemu uredništvu »Slov. Gosp.« ter želi listu dolgega življenja in obilnega uspeha«. Tudi ta sklep se je vsprejel soglasno.

Končno se je g. prvomestnik spomnil sv. očeta papeža Leona XIII., ki bodo v kratkih dneh nastopili dvajseto leto vladanja sv. katol. cerkve. Zato se je sklenilo, poprositi našega mil. knezoškofa, da naznanijo sv. očetu čutila najgloblje udanosti in neomahljive zvestobe našega društva do sv. stolice. Ta sklep se je pa vsprejel še s posebnim navdušenjem. — S trikratnim živio-klicem na sv. očeta se je potem zaključil zbor, ki se sme najsijajnejšim našega društva prištevati.

Konjičan.

Cerkvene zadeve.

Občna družba krščanskih družin.

Tretjo nedeljo po sv. Treh kraljih se obhaja praznik svete družine nazareške, ki je za vsako hišo velikega pomena, zlasti dandanes. Živimo v nevarnem času; bati se je bodočnosti; hudi udarci nas zadevajo, še hujši viharji nam pretijo zaradi brezvernosti in brezbožnosti onih, ki hočejo razrušiti sedanji red. Seveda v tem se motijo; oni niso na pravem sledu; daleč so zašli, skrajni čas je, da se poprimemo kake zdatne pomoči v rešenje perečega družabnega vprašanja.

Kot sredstvo so podali globokoumni sv. oče Leon XIII. vsemu svetu prav družbinsko bratovščino — »družbo krščanskih družin na čast sv. družini nazareški«

v svojem apostolskem pismu od dne 14. junija 1892. Za našo škofijo so vpeljali to koristno družbo v svoji očetovski skrbi mil. knezoškof Mihael v jeseni leta 1893. in priskrbeli dovoljenje rimske stolice, katero je podelila kongregacija za sv. obrede z dopisom od dne 13. novembra 1893.

Da so naš višji nadpastir prave strune v srcih svojih udanih škofljanov zadeli, pokazalo je razširjenje družbe. Do konca maja pretečenega leta 1896. je pristopilo k družbi že 22.245 krščanskih družin s 111.630 udi.

Ako se bodo družine ravnale po vzgledu sv. družine nazareške in posnemale njene čednosti, se bode nesrečno stanje človeške družbe gotovo zboljšalo. Očetje, gospodarji, oblastniki in predstojniki imajo najlepšo predpodobo na sv. Jožefu; matere in gospodinje na preblazeni Devici Mariji; otroci in podaniki na božjem detetu. Krščanske družine morejo od sv. družine vsprejeti najlepše, a tudi prekoristne, ob enem potrebne čednosti: delavnost, pravo pobožnost, krščansko ljubezen.

To so tri zlahtne rožice, ki bi se naj presadile v naše krščanske hiše, naj bi rasle in se razcvetale vsem domačim v časni in večni blagor. Morajo pa se zalivati, da ne usahnejo, to je, družine ki so že v družbi, morajo res posnemati svoj vzor, one pa, ki še niso v nji, naj pristopijo in uvidele bodo, čemu je ta družba. Kar o treh naštetih, velja seveda o vseh drugih družbinskih čednostih, o pokorščini, ponižnosti, zvestobi, pravičnosti, čuječnosti itd.

Brez teh ne morejo biti družine srečne, in ker je »obstanek javnega kakor zasebnega življenja odvisen zlasti od domačega družinskega reda« tudi države, dežele in sploh človeštvo ne more biti srečno, če ni krščansko. Zato naj se spolnijo besede sv. očeta: »Jesus, Marija in Jožef naj varujejo krščanske hiše, v katerih se bodo klicali na pomoč; naj gojijo v njih ljubezen, pospešujejo lepo vedenje, naj spodbujajo k čednosti, lajšajo in slajšajo naj bridkosti, ki od vseh strani pretijo človeškemu rodu!«

Blagoslovljenje podobe sv. družine na Prihovi.

Česar smo si že dolgo želeli, to nam se je spolnilo na praznik sv. družine. Mati Dobršica, mnogoletna vodilja »križevskih žen«, so dali denar, čast. šolske sestre v Mariboru so nam pa priskrbele prav lepo podobo sv. družine. Kmalu popoldne se je zbralo lepo število ovenčanih »križevskih deklet« v belih oblačilih. Štiri device so novo podobo nosile, druge so pa okoli nje svetile. Veleč. g. nadžupnik Jernej Voh, dekan konjiški, so bili k tej svečanosti seboj pripeljali grajskega kaplana, čast. g. Angela Krajnoviča iz konjiškega grada, č. g. kaplan Vid Janžekovič so bili pa prihiteli iz Čadrama.

Vpričo obilne množice so nam naš g. dekan v posebnem imenu prečastitega ordinarijata blagoslovlili novo podobo, ki se je potem nemudoma obesila na steno leci ali pridežnici nasproti. Pred podobo so se prižgale luči na dveh pozlačenih svečnikih, katera je na troške zgoraj omenjene Marije Flis okusno napravil g. Ferd. Kager v Celju.

Potem so stopili gosp. dekan na leco, da so nam razložili zgodbo nove družbe na čast sv. družini, njene dolžnosti in tudi njene prednosti. Povedali so pa tudi, kako da smo dobili to podobo ali sliko, katero so nam še nekoliko pojasnili. Ob koncu pridige so nam blagoslovlili podobe sv. družine, katerih smo bili mnogo prinesli seboj v cerkev. Poslednjič so pa naš čast. gospod župnik Valentin Tamše imeli slovesne večernice.

Pevke naše nam so po večernicah še dolgo pele na čast sv. družini. Poslednjič smo še molili na čast

sv. družini, za vse dobrotnike, našo faro in naše cerkve, posebno pa za bolnega princa Ernija Windisch-Graetza. Hitra noč nas je primorala zapustiti cerkev in se podati na dom. Ta lep praznik pa nam vsem ostane v blagem spominu.

Mili darovi za družbo vednega češčenja:

Hajdinj 14 fl., Črešnice 4 fl. 25 kr., Sv. Ana v Slov. gor. 14 fl. 72 kr., volilo Marije Žamut 5 fl., Sv. Jurij v Slov. gor. 21 fl., Sv. Bolfank pri Bišu 18 fl., Sv. Lenart v Slov. gor. 5 fl., Kalobje 2 fl., Vitanje 9 fl. 50 kr., Zreče 29 fl. 1 kr., Sv. Janž na Dravskem polju 10 fl., Makole 35 fl., Sv. Martin v Rožni dolini 16 fl.

Gospodarske stvari.

Glavni vzrok propadu kmetijstva.

Ne mine skoraj dan, da se ne bi čule tožbe o propadanju kmetijstva. Uzrokov se našteva mnogo: slabe letine, vremenske uime, nizke cene pridelkom, visoka plačila delavcem itd. Vendar to so težave, ki pridejo in odidejo s časom. Glavni vzrok je kapitalizem. On je tisti sovražnik kmeta, ki je vzdignil zemljišče v zrak in enako drugemu blagu je ponudil na sejem. To krivico pa je podzidal z njemu lastnim materijalom, z dolgovi, kateri ko dorastejo, prevrnejo kmeta iz doma in zemljišča. Usodepolno je za kmetijstvo, da je to prišlo v navado in se zapečatilo s postavo.

Govorimo nekaj razločnejše. Vprašajmo kogar koli, kaj najbolj teži dandanes kmeta, kaj je tega ali onega pregnalo z doma; odgovorilo se nam bo: dolgovi. In kje pa se neki vzamejo ti, ker je še oče ali ded ravno tisto zemljišče dolga leta obdeloval in vendar dobro gospodaril? Vrh tega tudi sin ni bil napačen v delu, še manj pa zapravljivec! Tu smo prišli do onih vrat, pri katerih lezejo kmetu dolgovi v hišo, da ga pogosto iz nje vržejo. Ta vrata so: previsoka cenitev zemljišč po smrti zapustnika, ki je preminol brez oporoke.

Tukaj smo zadeli ob oni kamen, kateri zasučje voz na kmetu pogubno pot. Cenilni možje se namreč prej zaprisežejo, da bodo cenili vsikdar po vrednosti premoženja. To se je tudi zgodilo, voz se je preobložil, zato pa zdrčal navzdol in zvrnil posestvo v dolgove. Govori se sedaj o onem posestvu in njega vrednosti, naštevajo se suhoparne številke, katere padejo mlademu kmetu na ramena kot dolgovi; vprašanje pa je, bo-li jih mogel kedaj plačati?

Vzamimo primer. Posestvo A. je vredno s premičnim blagom vred 8000 gld. Za umrlim posestnikom so zapustniki mati-udova in šest otrok. Od teh jeden prevzame posestvo. Na njem je dolga 2000 gld. Ostane torej za dediče 6000 gld.; od teh gre na mater sopsesestnico polovica in druga polovica 3000 gld. na otroke. Mladega posestnika delež je torej 500 gld., kateri se odšteje, vse drugo v znesku 7500 gld. pa mu je na dolg.

Sedaj je zanimivo vedeti, koliko bo plačal pristojbine ali »desetka«. Ako posestvo ni bilo dolga leta prodano, velja pristojbina $3\frac{1}{2}$ odstotka, to je 35 gld. od tisočaka. K temu se prišteje še 25% doklad in dostikrat še druge svote. Računimo: Od 8000 gld. po $3\frac{1}{2}$ % znese 280 gld., k temu 25% ali četrtina je 70 gld., vkup 350 gld. To je suha svota, katera se pa žalibog še rada zabeli s kakšno izvanredno priklado.

Zraven je mlademu kmetu še treba plačati cenitev, kôleke in notarja, še le ko je to opravil, more se šteti za posestnika. S tem pa je tudi bogatejši za jedno britko skušnjo. Prepričal se je namreč, da so mu imeno-

vani stroški pojužinali ves njegov delež, tako, da ima sedaj ravno toliko dolga na posestvu, za katolikor je bilo ono cenjeno. On, domači sin je torej posestvo naravnost kupil. Ali se naj zanaša na bogato nevesto? Takih je prav malo. Da, cenitev se je vršila le nekaj ur, ali nasledki njeni trajajo dolga leta, če ne — vedno! Poznajo se najprej na posestvu; košati gozdi se sekajo do skrajnosti. Drugi žalosten naslednik je nekaj obup kmeta nad boljšo prihodnostjo. Ko mu je kup dolgov že tako narastel, da ne vidi več čez, upade mu srce in — uda se nemilej osodi. Zato naj vendar obvelja geslo: Zemljišče očetovo ne bodi ob smrti, kakor na prodajo, marveč naj se skrbi, da ono ostane otrokom! To pa se zgodi le, ako se cenitev popolno predružači. Mesto da se ceni posestvo po navadni vrednosti, vsprejeti se bi morala načelo: Ceniti se le tako visoko, kolikor se s čistimi dohodki zemljišča more vsaj v 20 letih izplačati.

Še lažje nego to, more pomagati skrben kmet svojemu nasledniku s tem, da naredi pametno oporoko. On najbolj pozna svoje zemljišče, njega moč in rodovitnost, pa tudi slabosti in stroške. Lahko torej presodi, kako visoko sme naložiti nasledniku breme, da ga bode ne samo mogel nositi, nego s pridnostjo svojim tudi kedaj obvladati. Če ga je ljubezen do rodne zemlje navduševala k delu celo življenje, brez dvoma bode iskra te ljubezni ga pripravila h koraku, da omogoči, naj to zemljišče po smrti ostane njega otrokom! Torej pametna oporoka bila bi v sedanjem času najboljšo zagotovilo za obstanek kmečkih domov. Pohorski.

Sejmovi. Dne 6. februvarija v Gornjem gradu. Dne 8. febr. na Dobrni pri Celju in v Lipnici. Dne 9. febr. v Konjicah in na Pilštanju. Dne 10. febr. v Št. Juriju ob južni žel. in na Bregu pri Ptuj (za svinje).

Dopisi.

Iz Slov. Bistrice. (Zbor) naše podružnice svetega Cirila in Metoda dne 31. januarja. Po pozdravu gospoda predsednika, dr. Lemeža, je sledilo poročilo tajnikovo in denarničarja. V novi odbor pa so bili voljeni: č. g. Martin Medved načelnikom, g. M. Kamšek blagajnikom in č. g. E. Trstenjak tajnikom; namestniki pa gg. dr. Lemež in P. Novak. Zborovanje je bilo jako obiskovano; posebno so ljubi sosede iz Poličan, Studenic, Polskave in v velikem številu vrli kmetje laporski prihiteli, da bi se z nami navduševali za družbo sv. Cirila in Metoda. Posebno nas je navdušil za narodno reč č. g. Trstenjak, ki je govoril o pomenu družbe, pa tudi v naša srca vlival ljubezen do milega slovenskega jezika. Za razveseljevanje pa je skrbelo pevsko in tamburaško društvo. Radostnim srcem smo poslušali krasne pesmi, kakor tudi tamburanje; kratkočasila nas je tudi vesela igra »Popolna žena«, katera se je prav dobro obnesla. Posebna hvala gre blagi obitelji Polančevi iz Črešnjevca. Naša želja je, da bi novi odbor nam več takih lepih večerov pripravil, da podružnica postane krepka hči svoje matere — družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. In tebi, »Slovenski Gospodar«, ki se vedno boriš za versko in narodno šolo, kličemo ob tvoji 30letnici: Slava in hvala!

Iz Šaleške doline. (Čujmo!) Lepa Šaleška dolina je sedaj popolnoma naša, vendar so razmere take, da treba Slovincem čuti nad svojo posestjo. Dva sovražnika slov. ljudstva smelo in ponosno vzdigata svojo glavo: nemškutar in socijalni demokrat. Od nekdanj že biva tu slovenski rod in ima tukaj edini domovinsko pravico. Sedaj bi si jo radi pridobili tudi nemčurji in

socijalni demokrati. Toda: Nobeno ped — Za celi svet — Ne damo preč! — Nemčurji bi radi vse ponemčili, socijalni demokrati vse sprebrnili in národnost in vero našo iztrebili. Toda ne udaj se, slov. ljudstvo! Gre se za vero in naš jezik in našo zemljo, zato, Slovenci Šaleške doline, bojujmo se do zadnjega diha za nje katoliški in slovenski značaj. Tu ni mesta nemčurjem, niti soc. demokratom! Delujmo neumorno, da iztrebimo plevelj in očistimo zemljo našo. Zares lepa je ta dolina, ki jo obdajajo na vseh straneh gore, na dveh zelo visoke in slov. ljudstvu kažejo vedno v nebesa, zato le »V nebesa dvigajmo mi srce in oko, — Slovincem luč naj sveta vera bo«. Zato pa tudi vi ponosni hribi in gorski velikani »Povzdigajte Slovincem bistre glave, — Naj bodo vrli sini Slave!« Ohraniti Šaleško dolino zvesto veri in domu, na to gre naš boj, zato ne nehajmo, dokler ne bo popolnoma varno vihrala tu katoliška in slovenska zastava, za katero se naš »Slov. Gospodar« bori že trideset let. Slava mu!

Iz gorenje Savinjske doline. (Trideset let) je javljal naš »Slov. Gospodar« vesele in tužne dogodke iz naše doline. Koliko valov je bistra Savinja v teku teh let preobrnila, koliko težkih bremen čvrstega lesa iz naših planin prevozila! Nazaj si želi postarani Savinjecan one srečne dni, ko je lesna trgovina prinašala svetle tolarje v naše kraje; kedaj se bodo oni časi povrnili? Smehljajočega obličja pripoveduje ti vrli gospodar, kako veselo je nekdanj drčal po valovih v hrvaške nižave, vedoč, da njegov les dobi pošteno plačilo, a čelo se mu grbanči v skrbi, kaj bó, ako bo cena pri lesu tako padala, kakor zadnja leta. — Gozdi po planinah se svetlijo, spravilo lesa v nižavo stane težkega denarja in pride plov na Hrvaško, ali ga prodaj v zgubo židu, ali ga upaj za nedoločeni čas, ali ga pa pusti leto in dan ob Savi, da najdeš kupca, ako ti ga morda povodenj prej ne odnese. Taka je pri nas lesna trgovina zadnja leta; odkod torej živeža? Polja malo, in še tega mnogo graščinskega; drobnice, katere je bilo nekdanj po stotine v planinah, je polovico manj; živinoreja res prinaša še nekaj okroglega, a tudi ta že peša vsled nezadostnega križanja v plemenih. Ne smemo torej misliti, da se pri nas le še mleko in med cedi, ker še celó zadnja vravnava denarne vrednosti (valuta) je izvabila težko prislužene tolarje iz tajne škrinjice, v kateri zdaj pajek gospodari. — Da nam zasvetijo še lepši dnevi, trkati moramo pri vladi, naj ona naši lesni trgovini pripomore s tem, da ustavi sekiro, ki poje po vladinih gozdih v Bosni, da pa tudi ona povzdigne živinorejo s svežim plemenom in s podporo za ustanovo sirarske zadruge. V tej nadi podpiraj nas Bog in naši poslanci!

Od nemške meje. (»Südmarka«.) Da obhaja »Slov. Gospodar« svojo tridesetletnico, tega se posebno mi na meji jako veselimo. Saj se je »Slov. Gospodar« celo dôbo svojega obstanka tako vrlo bojeval, z nami za nas se potegoval in nam branil naše pravice. Naš boj pa še ni končan. Dozdaj nas je »Südmarka« iz Maribora napadala, sedaj pa so ustanovili enako društvo tudi v Štrasu, ki je le kake pol ure od naše meje. Da bi tamošnjim nemškim kmetom s tem pomagali, tega gotovo niso imeli takrat v mislih, ko so si izvolili dr. Mescher-ja, svaka Pistorjevega, za načelnika. Zadovoljni smo sicer in nič ne rečemo, ako hoče štraska »Südmarka« dr. Mescher-ju in njegovemu »dvorcu« na noge pomagati. Kakor slišimo, si je dal ta zdravnik sedaj obrniti tisto pobeljeno desko, na kateri je kazala Slovincem velika »roka« pot k zdravniku, proti nemški strani. Slovenci so ga že do dobrega spoznali, kak Nemec pa se mogoče sedaj še vlovi, posebno po ustanovitvi »Südmarke« v Štrasu. Ker pa vemo, da je vendar v prvi vrsti ustanovljena ta »Südmarka« zoper nas,

zato se je sicer ne bojimo pa v skrbh smo. Sedaj bodo od obeh stranij prežali na naša slovenska posestva, katera so obdelovali od pamtiveka naše pradedi, Slovenci. To je velika nevarnost. Da bi se pa ta nevarnost odstranila ali vsaj zmanjšala, moralo bi se začeti v naših bralnih društvih bolj živahno delovanje. Samo gledati in zdihovati, pri tem pa roke križem držati, nič ne pomaga. Dobro bi bilo, ako bi nam tudi družba sv. Cirila in Metoda kaj pomagala. Pa z žalostnim in recimo odkritosrčno z nezaupnostjo gledamo v Ljubljano, kjer se naši bratje bratijo z onimi, kateri nas tukaj tlačijo in nas iz očetove hiše pregnati hočejo. Nam ne gre v glavo, da bi tam bili Nemci drugači, kakor pri nas. Hvala Bogu, da imamo pri nas vendar veliko pridnih, zavednih, narodnih mož, kakor se je o volitvah v deželni zbor sijajno pokazalo. To pa je sad tvoj, preljubi »Slov. Gospodar«! Z veseljem te čitamo. Bog daj, da bi nas še nadalje 30 let branil, učil in v nemal za mili naš narod!

Izpred Celja. (Ob 30-letnici) sprejmi, »Slov. Gospodar«, tudi pozdrave od svojih častilcev in naročnikov v spodnji Savinjski dolini. Saj si ti prvi list, ki se je na spodnjem Štajarskem potegnil za pravice za teptani naš rod, tvoja je več ali manj zasluga, da v naših občinah gospodarijo slov. možje, ti si edini list na spodnjem Štajarskem, ki si vedno ostal zvest svojemu geslu »Vse za vero, dom, cesarja«, ti si edini, ki si možato zastopal koristi vsakega stanu, ti si edini, ki si se potegnil za ubogega kmeta; ti si edini, ki si opevovano povzdignil glas, naj bi rodoljubi Savinjske doline osnovali toli potrebno hmeljarsko zadrugo; ti si edini na Spod. Štajarskem, ki si svaril pred najnovejšimi osrečevalci ljudstva, socijaldemokrati, ter njihova neizpeljiva načela raztolmačil ljudstvu. Ker si torej 30 let tako zvesto držal se svojega programa, trdno upamo, da še zanaprej ostaneš tak! Le nekaj nas teži, da je še Št. Peter v nemškutarskih rokah; pa upamo, da se tudi tam polagoma razmere spremenijo. V Petrovčah vrlu deluje novi občinski odbor. Ker so tukaj prejšnji odborniki preveč grešili, bo trajalo nekaj let, da se zopet ti grehi poravnajo. Res, iz srca kličemo: Slava tebi, slava vsem tvojim zvestim sotrudnikom!

Iz Srednjega Gasteraja v Slov. goricah. (Družba sv. Mohorja) je zares duhovna krušna mati vernih Slovencev, ki leto za letom donša toliko dušnih in telesnih dobrot. Zakaj to omenjam? Prvič radi tega, ker je sedaj zopet čas, da se ognjevitoprimemo za pridobitev prav mnogo novih udov. Slovenci, ne zabimo tega! In drugič omenjam to, ako človek tu in tam malo pokuka tudi v kak majhen koledarček, bi si nikakor poprej ne mislil, da je mogoč v slavnem 19. stoletju tak kozel! Pregledal sem namreč znani nemški koledarček, ki se tiska leto za letom v Leykamovi tiskarni v Gradcu. Tam uvidimo, da ima v septembru: »Neuer Bauern-Kalender 1897« eden teden 7 delavnikov, a nastopni samo 5. Vendar tega »trepasti« Slovenci ne smemo zameriti; ker ravno v oni tiskarni izhajajo nam nasprotni časopisi; in ravno v zadnjem času, ko je bilo toliko hrupa o celjskem vprašanju, bavili so se stavci v oni tiskarni na ljubo drugih s strupenimi članki proti nam Slovincem. Zatorej je že mogoče tak kozel v sramoto onih Slovencev, ki to umazano sodrgo kupujejo. Ali je pa ta koledarček za naše stoletje kaj lepega? Nikakor ne! Le poglejte svetnike, kako so — naslikani! Ali bi ne bilo mogoče Leykamovi tiskarni priskrbeti bolj snažnih slik? Svetujem vsem Slovincem to-le: Bodite zadovoljni z Mohorjevim koledarjem, ki je prekrasno delo in zadostuje vsem potrebam, boljše kakor vsak tak umazan koledarček, ki je še po vrhu nemški »Svoji k svojim!« Tako tudi ti, dragi »Slov. Gospodar«,

kličesh že trideset let. Bog nam te še mnogo, mnogo let ohrani!
—k—

Iz Slov. goric. (Vinogradarstvo.) Zopet korak k zboljšanju vinoreje! Pred kratkim je sl. c. kr. okrajno glavarstvo v Mariboru na občinske urade poslalo knjižice z naslovom: »Najcenejša in najhitrejša obnovev opustošenih vinogradov.« Namen te knjige je, da jo občani pridno prebirajo in se podučijo, kako je treba ravnati z ameriškimi trtami. Knjiga je res namenjena, da se ljudstvo iz nje podučí, pa vendar nekateri občinski predstojniki niso besedice omenili svojim občanom, da si jo smejo brezplačno posoditi. Menda zato ne, ker je pisana v lepi slovenski besedi, in bi torej ljudje vedeli, da znajo na c. kr. okrajnem glavarstvu, da smo mi Slovenci. Komur je kaj za prihodnost mar in noče zaostajati s kislim obrazom in če ima glavo na pravem mestu, pa še mu ni znana ona knjiga, naj odločno gre k svojemu predstojniku in zahteva, naj se mu knjiga posodi. Tudi pisatelj teh vrstic je bil primoran to storiti. Knjiga je lahko umljiva, ker je v berilo vtisnjenih 28 podob. Pisatelj te knjige dostavlja: »Kdor se bo marljivo učil in tako ravnal, ta se nikoli ne bo kesal; in da bodo se zopet vrnili nekdanji zlati časi, ko se bode zopet razlegalo milo in veselo petje po vinskih goricah«. Pristavim še le, da bi bilo dobro, ko bi bilo teh knjig večje število med našim ljudstvom, naj bi jo vsak vinogradnik imel takoj pri roki. Za vso občino je torej dosti premalo eden iztis. — O tridesetletnici »Slov. Gosp.« pa se razlega po lepih Slov. goricah od Slovencev le eden glas: Slava tebi, naš list! Po sedanji poti le vedno naprej!

Od Mislinje. (Vinarske zadruge, kje ste?) Nedavno si nam, »Slovenski Gospodar«, naznanil med raznimi stvarmi, koliko se stoči po naših gostilnicah ničvredne ogerske brozge ter si vskliknil: »Slovenci, izogibajte se tacih gostilnic! Škoda za glavo in denar!« Kaj pa je treba storiti, da se gostilničarjem ne bode več po židovskih agentih vsiljevalo narejeno ogersko vino? Rodoljubi v Mariboru, v Slovenskih goricah, Ljutomerskih goricah, na Ptujju, v Halozah, šmarijskem, kozjanskem, brežiškem okraju in v Celju! Ustanovite vendar enkrat vinarske zadruge, kakoršno imajo naši bratje v Istri! Potem bodo vedeli naši krčmarji, kje se dobi pošteno slovensko blago. Tudi bi zadruge lahko pošiljale poštene agente k nam, na Koroško, Kranjsko in Gornje Štajarsko in še drugam ter tako v denar spravljale zlahtno kapljico. — Dragi »Slov. Gospodar«, ob slavni 30letnici pa ti želimo: Bog te še ohrani in obvaruj, »Dokler slovenski rod — Ima po zemlji hod!«

Iz Celja. (XV. letno poročilo.) [Konec.] Č. g. Fr. Černenšek, kaplan, 2 fl., č. g. Martin Gaberc, župnik, 5 fl., g. Juro Dimec, posestnik, 1 fl., g. M. Pišek, oštarica, 2 fl., č. g. Pav. Hrovat, župnik, 5 fl., Neimenovan 1 fl. 40 kr., vlč. g. Mat. Stoklas, dekan, 2 fl., č. g. Gregor Presečnik, župnik, 2 fl., č. g. Fr. Višnar, kap., 2 fl., č. g. pri pogrebu raj. g. Bl. Rotnika, 34 fl., g. Antonija Cerjak, veleposestnica, 2 fl., č. g. Fr. Kolarič, župnik, 5 fl., č. g. Fr. Zdolšek, župnik, 5 fl., č. g. Jož. Dekort, župnik, 8 fl. 32 kr., g. Jož. Stuler, hiš., 2 fl., slav. okrajni zastop v Celju 200 fl., slavna posojilnica v Gornjemgradu 5 fl., slavna posojilnica v Vitanju 15 fl., č. g. Jož. Žičkar, župnik, 2 fl., č. g. Anton Rančigaj, kaplan, 5 fl., Neimenovana 2 fl. 50 kr., slavna posojilnica v Konjicah 25 fl., slavna posojilnica v Celju 250 fl., č. g. V. Kolar, provisor, 8 fl., g. Ter. Jezernik 5 fl., g. Fr. Lipovšek, posestnik, 3 fl., Liza Marot 2 fl., Neža Pfeifer, hiš., 2 fl., Neimenovana 5 fl., polletni obresti od obligacije 42 fl., obresti 30 fl. 19 kr., č. g. Jakob Hribnik, spiritual, 2 fl., g. Ferd. Gologranc, zid. moj. 9 fl. 40 kr., č. g. Mih. Lendovšek, župnik, 2 fl., g. Lemež,

gostilničar, 3 fl., č. g. Jakob Krušič, župnik, 5 fl., č. g. Fr. Walther, župnik v pok., 2 fl., g. dr. Anton Žižek 3 fl., g. Ivanka Žižek 2 fl., č. g. Anton Ribar, župnik 5 fl., č. g. Ant. Veternik, kaplan, 5 fl., č. g. Fr. Simonič, korvikar, 10 fl., Neža, Marija in Antonija Šah 1 fl. 56 kr., g. dr. Jos. Serbec, odvetnik, 20 fl., g. Apolonija Jazbec, posest., 10 fl., slavna posojilnica v Šoštanju 10 fl., č. g. M. Lah, kaplan, 1 fl., g. Mat. Murn 3 fl., g. Karl Šah 2 fl., g. Konrad Vašič, in. svétnik, 24 fl., g. M. Glinšek, posestnik, 2 fl., Lucija Glinšek 1 fl., g. Stefan Strašek, čevlj. moj., 2 fl., g. Hel. Murko 3 fl., g. Jožef Pfeifer 52 kr., g. Mih. Gobec 2 fl., g. Jos. Hočevnar, velep. 50 fl., g. Hel. Lipovšek, posest., 1 fl., Ana Lipovšek 55 kr., preč. g. dr. Iv. Mlakar, kanonik, 10 fl., č. g. Fr. Bratkovič, kaplan, 1 fl., g. M. Kač 55 kr., g. Ivan Supanc 5 fl., g. Matevž Kmecl 5 fl., slavna občina okolice celj. 300 fl., preč. g. Jernej Voh, nadžupnik, 2 fl. 10 kr., g. Josefa Lipovšek 2 fl. — Iskreno se zahvaljujemo vsem blagim članom in dobrotnikom za podporo ter prosimo vse prijatelje našega zavoda za njihovo naklonjenost in krepko pomoč.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar bodo po državnih volitvah imenovali več novih članov gospodke zbornice. — Na shod krščansko-socijalnih delavcev je došlo v nedeljo 136 mož, ki so zastopali nad 100 tisoč krščanskih delavcev. — V nedeljo so socijalni demokratje na osmih shodih ropotali zoper versko šolo. Pomagali so jim celó nekateri učitelji. Žalostno!

Češko. Cesarski namestnik se je v deželnem zboru izrekel za enakopravnost in enakovrednost Čehov in Nemcev ter za nerazdeljivost kraljevine Češke. V kratkem pa se uvede češčina kot notranji jezik v vseh uradih na Češkem in Moravskem. Nemci so s tem grozno nezadovoljni. — Pri zapriseženju je praški župan, dr. Podlipny, izjavil željo, naj se svetli cesar dajo kronati za kralja češkega.

Štajarsko. Vodstvo nemške konservativne stranke pripoznava pastirski list avstrijskih škofov za svoj program. — Baron Rokitsansky s svojo »krščansko kmečko zvezo« vsako nedeljo priredi v graški okolici po dva shoda, da udriha po duhovščini. To pač ni krščansko! — Morre je vsled bolehnosti odklonil kandidaturo za državni zbor.

Koroško. V deželnem zboru se je vladna predloga o veronauku na celovski višji realki brez ugovora izročila odseku. — Na slovenski shod pri Sv. Štefanu ob Trušnjah je prišlo nad sto vrlih kmetov in pet socijaldemokratov, ki pa so se samo osmešili. Pošten slovak kmet ne pojde za temi židovskimi hlapci!

Kranjsko. Kompromis katoliško-národne in slov. liberalne stranke je splaval po vodi. Na shodu zaupnih mož katol. národne stranke so se skoro vsi izrekli proti sporazumljenju z liberalci. Katoliška stranka noče prepustiti notranjskih občin liberalcem, ker bi jo ti baje izpodrinili v kočevsko-trebanjskem okraju.

Primorsko. Goriški Slovenci kandidujejo dr. Tumo za 5. kurijo. — Tržaški župan, dr. Pitteri, in vsi liberalni občinski svetovalci so se odpovedali svoji časti, ker na ukaz namestništva nočejo vsprejemati slovenskih reklamacij. Nove občinske volitve pa se začnejo dne 17. februarja. — V Istri je vlada zaukazala, da kmečki volilci ne bodo več volili svojih poslancev v mestih, ampak v svojih občinah.

Hrvaško. Stranka »Obzora« in stranka »Domovine« sta se zedinili ter bodeta pri volitvah skupno postopali. — V Reki so se vendar združili Hrvati in Lahi proti Madjarom in zmagali pri občinskih volitvah. Bržčas še izvolijo dva poslanca za zagrebški sabor.

Ogersko. V državnem zboru je neki poslanec kraljeve dvornike imenoval nemške in češke pritepenice; Banffy pa je na to molčal! — Poslanec Blaskovič je pisal opatu Molnarju pismo, katero pa je prišlo v roke Banffyju, ki ga je v zbornici prebral. Vsled tega Molnar Banffyja toži, toda gotovo nič ne opravi.

Vnanje države.

Rim. V kratkem izdajo sv. oče novo navodilo o branju prepovedanih knjig, ki bode primerno sedanjemu času. — Zopet se vrše poganjanja med sv. stolico in rusko vlado zastran učenja ruščine v poljskih duhovščinah.

Italijansko. Nove volitve v zbornico bodo začetkom marea. Vlada si želi večino, ki bode tudi v vojaških rečeh lepo poslušna. — Vsled poročil iz Afrike je vlada zapovedala, pripraviti koj dva nova polka, da jih pošlje v Masavo.

Nemško. Ruski vnani minister, grof Muravjev, je došel iz Pariza v Berlin, odtod pa se je odpeljal v Kiel, kjer se je predstavil cesarju Viljemu. — Pruski minister je rekel, da zato se razpuščajo poljski shodi, ker komisariji ne razumejo poljščine. To pa je res turška pravica!

Rusko. V Sebastopolju, v Črnem morju je popolnoma pripravljenih šest vojnih ladij, oklopic, več topnjač in sedem torpedovk za odhod, ako bo treba odriniti pred Carigrad.

Bolgarsko. Bolgarji dobijo novo volilno postavo in nov trgovinski zakonik. Načrt nove volilne postave je namreč notranji minister še v soboto predložil sobranju.

Turško. Povsod je huda za denar, posebno v Turčiji; toda Avstrija, Rusija in Anglija so se vsaj v tej reči zedinile, da Turek ne dobi nobenega posojila, predno ne uvede najvažnejših preosnov. — Na Kreto te dni pride nad 80 hrabrih Črnogorcev, da vstopijo v tamošnjo novo žandarmerijo.

Špansko. Na Filipinskih otokih v daljni Aziji bode bojda v kratkem mir, ker je ustaški vodja Emilio Agminaldo voljen, udati se pod pogojem, da se ubežnikom ne zgodi nič žalega. — Za otok Kuba izdelata ministerstvo ta teden preosnove. Ali bodo ustaši ž njimi zadovoljni?

Afrika. Angleško-egipčanska vojska je lani zasedla Dongolo v Sudanu. Letos na spomlad pa bode prodirala do Berberja. Kakor hitro se tega mesta polasti, bode jej prva skrb, da zasede tudi Kartum, glavno mesto Sudana, kjer zdaj vladajo divji derviši.

Azija. V Afganistanu, ki loči ruska in angleška posestva, vlada zdaj emir Abduraman, ki si je dober z Rusi in Angleži. Ker bojda emir boleha, so si Angleži že v skrbeh, češ, njegov sin utegne popolnoma potegniti z Rusom, in temu je potem pot v Indijo odprta.

Za poduk in kratek čas.

V podzemeljskem Rimu.

(Piše Fr. Kovačič.)

(Dalje.)

Še le 1. 1578 so prišli katakombam zopet na sled. V nekem vinogradu so delavci kopali in so našli na

veliko votlino, v katero so še bile slike po stenah in grobovi z napisi. Dasi je ta dogodek vzdignil na noge ves Rim, vendar se je sčasoma zopet pozabilo na katakombe. Šele v našem nevernem stoletju so se svetu odprli velikanski zakladi podzemeljskega Rima. Dandanes ko se vsak paglavec hoče norčevati iz vere, vstaja mrtvo kamenje iz zemlje in daje pričevanje resnici. Katakombe nam glasno pripovedujejo, koliko je vera vredna.

Naši časi so precej podobni onim prvih kristijanov. Takrat ni smel nikdo pokazati očitno svojega prepričanja, sicer ga stalo glave. In dandanes je tudi že tako daleč prišlo, da človek skoro ne bo smel povedati, da je kristijan, če hoče, da ga ne razupijejo za »mračnjaka«, hinavca, nevedneža in — »osla«. Se ve, vera nima žandarjev in ječ, zato pa lahko vsak capin meče blato na njo. A sovrašтво do vere ni novo. Prvi kristijani so morali celo potoke krvi preliti za svoje versko prepričanje.

Prvi kristijani tudi niso bili sami nevedneži in babjeverci. Bili so med njimi trezni in učeni možje, ki so tudi stali na »vrhuncu svojega časa«, pa se niso sramovali evangeljskih nauk; bili so med njimi bogatini, ki so zaradi Kristusove vere izgubili vse premoženje. Bili so brhki mladeniči, katerim so obetali visoke časti, pa so si rajši izbrali mučeniško krono; bile so cvetoče device, ki so sredi strašanske razuzdanosti ohranile čisto srce nebeškemu Ženinu in zanj dale svoje mlado življenje. —

Naj navêdem dva vzgleda, dva prekrasna cvetova iz zgodovine prvih kristijanov. To sta sv. Sebastijan in sv. Neža, katerih god obhajamo 20. in 21. januarija. Njun praznik je v Rimu posebno pomenljiv, in ker že govorimo o katakombah in prvih kristijanih, zdi se primerno izpregovoriti tudi o teh dveh mučencih Kristusovih.

Pojdimo od Kalistovih katakomb po Apijevi cesti dalje. Kmalu nam na levi strani kaže napis, da so tukaj judovske katakombe. Te katakombe so mnogo starejše, kakor krščanske. Že pred rojstvom Kristusovim je bilo veliko Judov v Rimu. Kakor doma v Palestini, tako so tudi tukaj v stenah podzemeljskih prostorov izdoblili grobove. Judovske katakombe so povsem podobne krščanskim, ker so kristijani v tem posnemali Jude; krščanskih podob in napisov seveda ni, pač pa se pogostoma vidi podoba svečnika s sedmerimi roglji, ki je stal v sv. šotoru.

Omenjam pa te katakombe zato, ker tukaj počivajo kosti mnogih Judov, ki so še Zveličarja videli in morda pomagali kričati: »Križaj ga! Križaj ga!« Mnoge je po razdejanju Jeruzalema cesar Tit prignal kot sužnje. — Še nekoliko korakov gremo po cesti navzdol in na desni strani zagledamo v nižavi precej veliko cerkev. Tukaj so katakombe in cerkev sv. Sebastijana. Med vsemi katakombami so bile te najbolj v časti. Dočim so na druge sčasoma čisto pozabili, so verni romarji vedno obiskovali katakombe sv. Sebastijana. Cerkev je jako stara, toda sedaj prenovljena. Tukaj so shranjeni ostanke sv. papeža Fabijana in sv. Sebastijana.

Ostanke sv. Sebastijana so shranjeni v oltarju na levi strani, ko pridemo v cerkev. Pod kamenito raskvijo je prekrasen kip sv. mučenca iz belega marmorja. Sebastijan leži vznak, pod glavo ima vojaški ščit, v telo so zabodene puščice. Jedno roko je podložil pod glavo, zdi se, kakor bi sladko spal; neki nebeški mir odseva iz njegovega obličja.

Sebastijan je bil sin imenitne rodovine. Bil je krasne postave, lepega vedenja, izučen v raznih vedah tistega časa, ob jednem pa hraber vojak. Cesar Dijoklecijan ga je imel nenavadno rad. Bil je vodja jednega oddelka cesarjeve telesne straže. Zvesto je služil Seba-

stijan posvetnemu vladarju, njegovo srce pa je bilo udana tudi nebeškemu Kralju. — Mnogim kristijanom je rešil življenje, omahljive pa je spodbujal, da se niso bali umreti za Kristusa.

Ko je cesar zvedel, da je Sebastijan kristijan, poklical ga je k sebi in ga z lepega nagovarjal, naj pusti krščansko vero. Obetal mu je svojo cesarsko milost, visoke časti, imenitno nevesto; toda zastoj, mladi junak se ne zmeni za to. Cesar mu začne žugati s strašnimi kaznimi, če se ne odpove krščanski veri, pa tudi to nič ne pomaga. Sebastijan ostane trden kakor skala.

Razkačeni cesar ga tedaj ukaže privezati za soho in streljati va-nj s puščicami. Ostre puščice so frčale v mlado telo, Sebastijan pa v nebo upre oči in daruje svoje življenje Kristusu. Vsega izprebodenega so ga pustili, misleč, da je mrtev. Neka krščanska gospa ga dá po noči odnesti, da bi ga pokopala. Toda nosilci so opazili, da je še v njem življenje. Previdno so mu izvlekli puščice in zavezali rane. Mladi mučenec je v kratkem popolnoma ozdravel.

Nekega dne pa sreča na ulici cesarja. Dijoklecijan je mislil, da je Sebastijan že zdavna pod zemljo, zato je debelo gledal, ko se naenkrat postavi zdrav pred njega in mu obraz očita nečloveško okrutnost. Cesar se je tako raztogotil, da je dal Sebastijana tako dolgo s šibami pretepati, dokler ni izdahnul duše. Mrtvo telo so vrgli v smrdljivi kanal, a neka vrla krščanska gospa ga je dala izvleči in pokopati na svojem zemljišču, kjer dandanes stoji njegova cerkev.

To je bil vojak Kristusov! Mlad, bogat, učen, zdrav in močan, vrh tega pri cesarju priljubljen, zapusti vse in umrje za svojega višjega Gospoda. Izgubil je časno življenje, pa je dobil večno, pustil je posvetne časti, pa dobil nebeške, neminljive. Res, zlati značaj je bil Sebastijan, lep vzor krščanskim mladeničem. Značajev, kakoršen je bil Sebastijan, je tudi nam treba, tedaj bo cesar imel nepremagljivo vojsko in domovina vrle sinove.

(Dalje prih.)

Smešnica. Strije pride obiskat svojih sorodnikov ravno na božično biljo, ko se Janezek neusmiljeno joče. »Kaj pa ti vendar je«, vpraša strije. — »Brata Jože in Tone imata zdaj počitnice deset dni, jaz pa ne!« — »Kaj pa je krivo, da ti nimaš počitnic?« — »Ker se v šolo ne hodim«, odreže se žalostno Janezek.

Razne stvari.

Domače. (O tridesetletnici) »Slov. Gospodarja« izrekamo iz dna duše preponižno zahvalo Bogu, čegar blagoslov je očitno spremljal naše podjetje. Zahvalimo pa tudi vse veledušne dopisnike, naročnike in prijatelje, da so nam ostali zvesti. Ostanite še nam tudi naklonjeni zanaprej ter nam pridobite novih zaveznikov; saj ostane vedno naše geslo: Vse za vero, dom, cesarja! (Pastirski list) vseh avstrijskih škofov o priliki bodočih državnih volitev prinaša današnji list v posebni prilogi. Slovenci, preberite ga in dobro premislite in se po njem ravnajte! Kateremu slov. kandidatu je ta pastirski list program, tega bomo z vso vnemo podpirali.

(Predsedniki katol. tiskovnega društva) v Mariboru so bili naslednji p. n. gospodje: Profesor Janko Pajk 7 mesecev, † prelat Fr. Kosar 6 let, stolni dekan L. Herg 4 leta, za tega predsednika je društvo kupilo tiskarno leta 1892., in kanonik dr. Iv. Križanič, tudi sedanji predsednik, 16 let; ter kanonik dr. Jožef Pajek 5 mesecev.

(Tajniki katol. tiskovnega društva) so bili naslednji p. n. gg.: Po prvem tajniku dr. Lav. Gregorec, Matija Šinko, Anton Lacko, dr. Mihael Napotnik, Ivan Skuhala, † dr. Avguštin Kukovič in profesor Martin Matek.

(Denarničarji katol. tiskovnega društva) so bili ti-le p. n. gg.: Jakob Fil. Bohinc, Jožef Herzič, Frarčišek Hirti, dr. Ant. Suhač, K. Hribovšek, Fr. Dovnik in kanonik dr. Ivan Mlakar, ki je denarničar že 12 let in ima posebne zasluge za »Slov. Gospodar«.

(Kje se je tiskal »Slov. Gospodar«?) Vedno v Mariboru, in sicer do dne 1. avgusta 1871 pri Eduvardu Janžicu (zdaj L. Kralik), potem v »Narodni tiskarni«, v tiskarni Janka Pajka do leta 1880., Janeza Leona do leta 1885., nato v tiskarni konzorcija do 1892., v tem letu pa je katol. tiskovno društvo kupilo to tiskarno, ki se imenuje »Tiskarna sv. Cirila«, kjer se bode »Slov. Gospodar« tiskal, dokler ostane društveno glasilo.

(Osebnosti.) Gosp. Ivan pl. Supančič, dozda j vodja okrajnega glavarstva v Ljutomeru, je postal ondi c. kr. okrajni glavar in g. Julij pl. Vistarini, komisar na Ptuj, vodja brežiškega okr. glavarstva; bivši brežiški okr. glavar, g. Tax, pa uradni predstojnik magistrata v Mariboru.

(Prvotne volitve za 5. kurijo) bodo v Mariboru dne 22. februarija. Volilo se bode v treh sekcijah ali oddelkih. Sekcija v Magdalenskem predmestju voli 11, graško predmestje in notranje mesto do gosposke ulice 16, in ono notranje mesto in koroško predmestje 13 volilnih mož.

(Socijaldemokratski kandidat) za 5. kurijo skupine Maribor-Feldbach, g. Drössler, je bil lani, kakor je poročal »Arbeiterwille« dne 20. avgusta 1896, bolan, ko bi imel na shodu v Gradcu položiti glavni račun. In ta bolehnost mož hoče postati državni poslanec?

(V deželnem zboru) je minoli petek gosp. Fr. Robič utemeljeval svoj predlog o regulaciji Pesnice ter krepko zavrnil poslanca Walza, kajti deželni glavar, grof Wurmband, je vedno bil nasprotnik Stovencev. Nato je grof Wurmband svoje nasprotstvo do Slovencev utajil. Grof Wurmband, dejanja, dejanja!

(Deželna volilna postava) za Štajarsko se samo v toliko spremeni, da bodo tudi na kmetih volitve v deželni zbor direktne, torej ne več po volilnih možeh. Da se naj volilna pravica uravna po številu prebivalcev in davkih, tega nemška gospoda ne privoli, sicer bi tudi Slovenci več poslancev dobili.

(V Dornovi) se je dne 3. febr. vršila volitev obč. predstojnika in treh svetovalcev. Izid je bil ta-le: Anton Pihlar, veleposestnik v Spod. Velovlaku, bil je izvoljen obč. predstojnikom; za svetovalce pa ti-le: Tobias Franc, veleposestnik v Pacinji, Martin Cizrl, veleposestnik v Spod. Velovlaku, in Blaže Firbas, veleposestnik v Dornovi.

(Z Gomilškega) v vranskem okraju smo v letošnji 2. številki prinesli vest, da je ondi konjska bolezen na gobcu. Slavno županstvo pa nam te dni nanzanja, da o tem na Gomilškem ničesar ni znano.

(Iz Sevnice.) Veliki zvon podružne cerkve sv. Devica Marija na Gračkej gori, kateri je okoli 400 kg težak, je počil. Ker so pa zvonovi od pretečenega leta sem zavarovani pri »Unio catholica«, nima cerkev nikake škode, temveč mora »Unio catholica« škodo poravnati.

(Lep dar) je prejela savinjska podružnica »slov. planinskega društva« od g. Kr. Germela-Šturma v Solčavi, namreč prvo spominsko knjigo v Logarjevi dolini, katera je bila razpoložena leta 1861. v hiši Andrejevi pri spodnjem viru Savinje. Knjiga je zelo zanimiva ter za ono, ki se hrani v župnišču v Solčavi, najstarejša.

(Na Slatini) bode zborovalo dne 14. febr. popoldne ob 3. uri v hiši g. Franca Ogrizka pri Sv. Križu tamošnje katol. politično društvo, in bode čast. g. dr. Gregorec govoril o državnem zboru in volitvah. Mogoče, da pride tudi kandidat za 5. kurijo.

(Šolstvo.) Na Zidani most pride za učitelja g. Janez Logar iz Trbovelj in na Sladko goro za podučitelja g. Ferdinand Rosenstein iz Čadrama. — V stalni pokoj stopi g. Filip Koderman, nadučitelj na Frankolovem.

(Za zopet nečloveška mati v Mariboru!) Na svečnico je našel neki šolar v Mariboru pri železniškem mostu v Dravi mrtvega novorojenčka, ki je gotovo že teden dni bil v vodi.

(Na Ponikvi) prodaja užigalice in svinčnike družbe sv. Cirila in Metoda vrli narodnjak, trgovec Fr. Slavinec. Slovenci, kupujmo to izvrstno blago, podpirajmo za nas Slovence tako koristno družbo!

(Strašna neprevidnost.) Dne 27. jan. se je Fr. Črnej v Framu v gostilnici Franca Kodriča igral z revolverjem. Pomeril je z njim na svojega tovariša M. Janžiča ter tega ustrelil, da je bil takoj mrtev. Črnej se je sam ovadil sodišču.

(Od gornje Savinje.) Brzojavna postaja na Rečici je zagotovljena. — Nova enorazredna šola v Letušu je po sklepu deželnega šolskega sveta ustanovljena, spadala bode v področje krajnega šolskega sveta v Braslovcah.

(Iz Zadretja pri Gornjem gradu.) Orglje v samostanski cerkvi nazareški, ki so bile stavljene leta 1763., se sedaj prenaredijo ter spolnijo. — Nov stranski oltar izdeluje g. Cesar v Mozirju za župnijsko cerkev v Šmartinu za Dreto.

(Okrajni zastop ptujski.) Mesto umrlega okrajnega zastopnika Martina Rodovška bode dopolnilna volitev dne 10. februarija na Ptuj. Gospodi volilci iz skupine velikega posestva blagovolijo se pred volitvijo imenovanega dne zglasiti v »Narodnem domu« zaradi novega kandidata. Legitimacije se morajo seboj prinesiti. Naj nikdo ne izostane, da zopet impozantno pokažemo slovensko lice ptujskega okraja.

(Umrli je) dne 1. februarija princ Erni Windisch-Graetz v Ajačiju na Korziki, kamur je bil šel zdravja iskat. Pokojni princ, zadnji sin kneginje Matilde Radziwilove, druge soproge Hugona kneza Windisch-Graetza, se je rodil v Konjicah 1872, je bil poročnik pri dragoncih, veren in bogoljuben kakor njegova mati. Kakor se je že bralo, so mu roparji vzeli ves denar, ko je bil prišel v Vicavono nad Ajačijo. Truplo se prepelje na Planino na Kranjskem.

Društvene. (Dijaški kuhinji) v Mariboru so o priliki tridesetletnice »Gospodarjeve« darovali p. n. gg.: kanonik dr. Ivan Mlakar, ravnatelj dijaškega semenišča, 10 fl.; Fr. Korošec, učni prefekt v dijaškem semenišču, 5 fl.; Filip Vihar, župnik pri Sv. Martinu pod Vurbergom, 5 fl.; Al. Šijanec, župnik v Negovi, 2 fl.; Fran Hirti, župnik v Slivnici, 2 fl.; Andrej Keček, kaplan pri Sv. Petru pri Radgoni, 5 fl.; Fr. Cerjak, kaplan pri Sv. Marku, 5 fl. in Matej Osenjak, kaplan v Žalcu, 5 fl. Bog plati!

(Iz Celja) se nam zanesljivo poroča, da bode veselica, ki jo priredi ondotna čitalnica dne 16. svečana v »Narodnem domu« res krasna zabava. Vabil je bilo toliko razposlanih, da se je lahko kdo prezrl. Kdor po pomoti ne bi bil sprejel povabila, naj se pravočasno obrne do čitalničnega odbora.

(Požarna bramba na Rečici) priredi zabavni večer v nedeljo, dne 7. februarija v prostorih Fr. Stiglicca (Prislan). Začetek ob 6. uri zvečer. Vspored: 1. Pozdrav. 2. O turistiki slov. planin s posebnim opisom Triglava, govori g. Kocbek. 3. Tamburanje in petje. 4. Srečkanje dobitkov. 5. Prosta zabava.

(Ormoška ženska in moška podružnica) sv. Cirila in Metoda priredita dné 7. februvarija v prostorih ormoške čitalnice veselico z igro: »Zenski jok«, z deklamacijo, tombolo, petjem in prosto zabavo. Ta dan vršita se občna zbor obah podružnic, in sicer ženske podružnice ob 3. uri, moške ob 4. uri popoldne. — Začetek veselice točno ob polu 6. uri zvečer. Vstopnina 10 kr. za osebo.

(Dar.) Majšperskemu bralnemu društvu je daroval g. Anton Gregorič, veleposesnik na Ptuj, 2 gld., za kar izreka lepo zahvalo odbor.

(V odboru ormoške čitalnice) so zdaj ti-le gg.: Jak. Menhart, kaplan, predsednik; Martin Trstenjak, tajnik; Alojzij Mikl, blagajnik; odborniki pa gg. Vilibald Venedig, dr. J. Geršak, dr. J. Omulec in dr. J. Geiger, vsi iz Ormoža.

(Ormoška čitalnica) priredi dné 24. februvarija v svojih prostorih »plesni venček«, pri kojem svira oddelek vojaške godbe 7. pešpolka iz Gradca. Kostume dobro došle! Ako bi se pri razpošiljanju vabil kdo po pomoti prezrl, naj blagohotno oprostí. Kdor želi kake poizvedbe v tej zadevi, naj se obrne do gosp. Alojzija Mikl-na, veletržca v Ormožu.

Iz drugih krajev. (Südmarka) vedno berači, tudi po deželnem denarju se ji sline cedijo. V finančnem odseku deželnega zbora graškega se je namreč včeraj prošnja »Südmarke« za podporo izročila grofu Lambergu.

(Grof Wurmbrand), naš deželni glavár, je včeraj v deželnem zboru spet ostre slišal od poslanca

Walza, ki je zopet terjál, naj se prihodnjič voli novi deželni odbor ter izjavil, da se ne sme pripustiti, da Štajarska postane doména ali lastnina Wurmbrandova. Grof Wurmbrand je rekel, da še ne ustreže Walzovi želji.

(Zagreb, sedež srbskega vladike.) Odbor cerkvenega zbora je napravil predlog na ministerstvo, da se ustanovi zagrebška srbska škofija, ki naj obseza zagrebško in varaždinsko županijo, to je, 137.000 duš. —

(Kuga v Indiji.) Iz Bombaja se dne 28. januvarija poroča: Doslej se je pojavilo 4396 slučajev kuge; 3275 oseb je umrlo. V Karahiju je 644 oseb umrlo, v Posnji 65. Tudi po drugih krajih bolj oddaljene okolice Bombaja je kuga.

Spominjajte se pri gostijah, veselicah, godovanjih in drugih veselih družbah dijaške kuhinje v Mariboru!

Loterijne številke.

Trst 30. januvarija 1897: 19, 17, 5, 39, 18
Linc » » » 40, 43, 17, 59, 45

Svilnato blago za plesišče 35 kr.

do 14 gld. 65 kr. meter — kakor tudi črna, bela in pisana **Hennebergova svila** meter po 35 kr. do 14 gld. 65 kr. — gladka, rižasta, karirana, pisana, damasti itd. (blizo 240 razl. baž in 2000 razl. barv, obrazcev itd.) **Poštnine in carine prosto na dom.** Vzorci obratno. Pošta v Švico se plača po dvoje.

Tovarne za svilo **G. Henneberg** (c. in kr. dvor. lič.) Zürich.

Naznanilo.

Pri podružnici v **Kortah**, Obirske župnije, na spodnjem Koroškem, je služba za duhovnika (deficienta ali pokojnika) prazna. Šteje le blizu 100 duš. Letne plače 500 gld. Zamore imeti kravo, par prešičev, 5 ovac. Je tudi za potrebo vsa hišna oprava (Stallungs-Inventar). Več se zvé pri župnijstvu na Obirskem, pošta: **Železna Kapla**. 1-3

Učenec,

se takoj sprejme pri **A. Kosar-ju**, krojaškem mojstru, stolni trg št. 12 v Mariboru. 2-2

Čiste vinske drože

kupuje vsake mere 3

R. Wieserjeva žganjarija v Hočah.

Osebe brez službe

si lahko prisluzijo na dan od 2—5 gld. Poudbe pod šifro „O. A.“ naj se blagovolijo poslati upravništvu našega lista. 1—3

Služba oskrbnika (šafarja)

oddaja se pri podpisanem. Prosilec mora v prvi vrsti vsa dela pri poamerikanjenju vinogradov, kakor regoliti, cepiti itd. popolnoma razumeti. 2-2

Anton Gregorič na Ptuj.

Službo mežnarja in orgljarja

takoj nastopi, na veči ali manjši župniji 32 let star mož, neoženjen, in z dobrim spričevalom, ki je vešč tudi krojaštva. Več se izvè pri upravništvu tega lista. 2-2

Žganjarija

R. Wieserja v Hoči pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za bolestnike in okrevance, kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino. 5

Kolja za vinsko trto in za hmelj ima že veliko pripravljene **Jošef Kogeljnik**, po dom. **Putz**, v **Koprivni** (Koprein) pri Črni (Schwarzenbach), Koroško. 2-3

Pridna pestunja, dekle, ki ima ljubezen do otrok in vsa domača opravila razume, se vsprejme pri **W. Blanke**, knjigotržcu na Ptuj.

0 pustu 1897

se priporoča **tiskarna sv. Cirila v Mariboru** za napravo

vabil, vstopnic   **vsporedov, plesnih redov**

in izdelovanje okusnih

zaročnih kart in poročnih naznanil

zagotavlja najboljšo postrežbo in najnižjo ceno.

Potem

LEPAKE   **DIPLOME**

„Narodne pesmi“

I. del 2. natis in II. del skupaj 20 kr., po pošti 23 kr. Kdor kupi 20 komádov, dobi jih za 20% ceneje.

Tiskarna sv. Cirila
v Mariboru, koroške ulice 5.

Da bodo Vaše
GOSTIJE
pošteno-vesele,
kupite si za 17 kr.
za to jako primerno knjižico
„Ženitovanje“,
spisal Lovro Stepišnik.
Znesek se naj pošlje v markah.
Knjižico prodaje
Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

**Jedino pravi
Balsam**
(Tinctura balsamica)
iz lekarne pri
„angelju varhu“
in tovarne farmaceutičnih
preparatov
**A. Thierry-ja
v Pregradi**
pri Rogatec-Slatini
Preskušeni in potrjeni
od zdravstvenih
oblastev.
Najstareje, najprist-
neje, najreelneje in
najceneje ljudsko
domače zdravilo,
ki uteši prsne in
plučne bolezni itd. ter je vporabno no-
tranje in zunanje. V znak pristnosti
je zaprta vsaka steklenica s srebrno
kapico, v katero je vtisnjena moja tvrdka
Adolf Thierry, lekarna pri „angelju
varhu“. Vsak balzam, ki ne nosi zgo-
raj stoječe zelene tiskane varstvene
znamke, naj se odkloni kot čim cenejo
tem nič vredneje ponaredbi. Pazi naj
se toraj vedno natančno na zeleno
varstveno znamko, kakor zgoraj! Po-
narejalce in posnemovalce svojega je-
dino pravega balzama, kakor tudi pre-
kupce nič vrednih ponarejenih, občin-
stvo varajočih drugih balzamo, zasle-
dujem najstrožje sodnijskim potom na
podlagi zakona o varstvenih znamkah.
Kjer se ne nahaja zaloga mojega bal-
zama, naj se naroči direktno in na-
slovi: Na angelja varha lekarno A.
Thierry-ja v Pregradi pri Rogatec-Sla-
tini. 12 malih ali 6 dvojnih steklenic
stane franko vsake avstro-ogerske poštno
postaje 4 krone, v Bosno in Herego-
vino 12 malih ali 6 dvojnih steklenic
4 krone 60 vinarjev. Manj kot 12 majh-
nih ali 6 dvojnih steklenic se ne raz-
pošilja. Razpošilja se samo proti pred-
plačilu ali poštnemu povzetju.
Pazi naj se vedno natančno na
zgorajšnje zelene varstvene znamke,
katero mora nositi v znak pristnosti
vsaka steklenica. 3-20
Adolf Thierry, lekarnar
v Pregradi pri Rogatec-Slatini.

Najcenejši slovenski
tednik je
„Slov. Gospodar“.
Kdor še ga nima, naj si ga
naroči! Od zdaj do konca
leta stane 2 fl. 30 kr., do
dne 1. julija samo 1 fl. Novi
naročniki dobijo tudi današnjo, praz-
nično številko.

Zobozdravniško naznanilo.

Dr. J. Riebl

ordinira vsak dan za **zobobolne**
v lastni hiši: **vrtna ulica** (Garten-
gasse) **št. 9 v Celji.**

Plombira in ustavlja umetne zobe
in zobovje z zlatom itd., tudi brez po-
trebe izjemanja, ne ovira žvečenja, ne
govorjenja, garantuje za najpopolnejšo
izvršitev, enako najboljšim dunajskim
delom. Izdira zobe brez bolečin v pli-
novi veselni narkozi, pa odstrani zobne
bolečine tudi brez izdiranja. 2-12

Sto polovnjakov

starega in toliko novega, belega, pristnega
vina prodá

Anton Gregorič,

1-3. posestnik in posojilnični tajnik
v Ptuj.

Vabilo

k občnemu zboru „Posojilnice v Gornjemgradu“,
ki se vrši v torek, dne 16. februarja t. l. ob
2. uri popoldne v uradnici.

Dnevni red:

1. Poročilo odbora.
2. Račun za leto 1896.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitev odbora in rač. pregledovalcev.
5. Razni predlogi.

Ako bi ta občni zbor v smislu § 35. za-
družnih pravil ne bil sklepčen, tedaj se vrši
ob 3. uri isti dan in po istem dnevnem redu
drugi občni zbor.

Gornjigrad, dne 2. februarja 1897.

Odbor.

Kovačija

s stanovanjem za oženjenega kovača se do
31. marca t. l. pod zelo ugodnimi pogoji da
v najem, kateri se lahko s starim delom za
gospodarstvo odslužijo. Zraven tega je hlev
in paša za par svinj. — Več se poizve pri
upravnistvu „Slov. Gospodarja“. 1-3

Naznanilo.

Kupijo se vsaki dan pri 4-7

Jožefu Robiču,

trgovcu z divjačino in perutnino
v Magdalenskem predmestju v Mariboru

čisti pitani kapuni . . . . . kila gld. —75
pitani pišanci . . . . . „ „ —60
jerebice, ... jeden par „ 1-30
srnjake . . . . . kilo „ —50

Vezi za cepljenje trt iz patentovanega gumija

po načinu profesorja Göthe, kakor tudi dr. Kröczler-ja prodaja
jedino pristna in v neprekosljivi kakovosti

e. in kr. dvorna tovarna za gumi in celluloid

J. N. Schmeidler.

Glavna zaloga: **Dunaj.** Podružnica:
VII $\frac{1}{2}$ Stiftgasse 19. I., Graben 10.

Naslov za telegrame: „Gummischmeidler“. 4

Čislane hišne gospodinje!

Kupujte samo

10-11

pravo Ölzevo kavo.

Zakaj?

Zato, ker po nji dobi kava prijetno dišavo in lepo
zlatorujavo barvo; zato, ker je po preiskavi cesar-
skega svetnika gosp. dra. Englinga iz najboljših suro-
vin skrbljivo narejena. — Zato, ker je izdatna. —
Zato, ker je ta kava prijetna in užitna hrana.

Da se pri kupovanju ne motite,
pogledajte vselej točno na ime **bratje Ölz.**

— Na prodaj je v vseh boljših štacunih. —